

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. B. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. lapkričio 16 d. Nr. 242-482

Vilnius

Lietuvos bankas gavo A. B. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjos motina V. K. ir draudikas sudarė nuo 2016 m. gruodžio 8 d. iki 2017 m. gruodžio 7 d. galiojančią būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*), kuria buvo apdraustas gyvenamasis pastatas, pagalbiniai pastatai ir namų turtas gyvenamajame pastate bei pagalbiniuose pastatuose. Draudimo liudijime (*duomenys neskelbtini*) nurodyta, kad pastatai ir namų turtas yra apdrausti standartiniu draudimo variantu, pagal kurį draudimo apsauga yra teikiama nuo ugnies, vandens, gamtinių jėgų, vagystės savaiminio medžio užvirtimo ir kitų rizikos rūšių.

2017 m. sausio 14 d. kilo gaisras, dėl jo buvo padaryta žala apdraustam gyvenamajam namui bei namų turtui ir žuvo draudėja. Pareiškėjai Kėdainių rajono 1-ojo notarų biuro išduoto paveldėjimo liudijimo pagrindu buvo išmokėta draudimo išmoka, atlyginanti 11 115 Eur žalą dėl apdrausto gyvenamojo namo sunaikinimo (į nuostolio sumą buvo įskaičiuotos ir 351 Eur 2017 m. sausio 14 d. įvykio vietos sutvarkymo išlaidos), taip pat 13 752,48 Eur žalą dėl sunaikinto namų turto.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko nustatytu draudimo išmokos dydžiu, draudikui pateiktoje pretenzijoje ir kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad draudikas, skaičiuodamas nuostolius, patirtus dėl sunaikinto apdrausto gyvenamojo namo, nepagrįstai neįtraukė pamatų atstatymo išlaidų. Pareiškėjos teigimu, draudikas nepagrįstai nurodė, jog 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu gyvenamojo namo pamatams nebuvo padaryta žala. Pareiškėja pabrėžė, kad gyvenamajam namui visiškai sudegus 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu, jo liekanų „neįmanoma panaudoti nei naujo namo statybai toje pačioje vietoje, nei šių liekanų parduoti ar kitaip perleisti kitiems asmenims“. Pareiškėja teigė, kad gyvenamojo namo konstrukcijos yra nepataisomai pakitusios, jų negalima eksploatuoti, nes jas eksploatuojant būtų pažeisti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. D1-455 patvirtinto Statybos techninio reglamento STR 2.01.01(1):2005 Esminis statinio reikalavimas „Mechaninis atsparumas ir pastovumas“ (toliau – Reglamentas) ir kitų teisės aktų reikalavimai.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko nustatytu nuostoliu, nurodė, kad draudikas nustatė per mažą 2017 m. sausio 14 d. įvykyje sunaikintų šaldytuvo, viryklės ir skalbimo mašinos vertę, remdamasis analogiškų sunaikintai buitinei technikai daiktų pardavimo kainomis. Pareiškėjos teigimu, buitinė technika buvo įsigyta 2016 metų pabaigoje, todėl jos vertė per du mėnesius (iki 2017 m. sausio 14 d. įvykio) sumažėti negalėjo.

Pareiškėja taip pat pabrėžė, kad draudikas nepagrįstai sunaikintą „boileriuką, aliuminę vonią, klozetą, klozeto baką ir klozeto dangtį“ priskyrė prie nekilnojamojo turto, nes šie daiktai, remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.98 straipsnio 4 dalimi, yra priskirtini prie kilnojamųjų daiktų. Be to, pareiškėja nurodė, kad draudikas neišmokėjo draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl sunaikinto akordeono, nurodydamas, kad akordeonas yra

priskirtinas prie daiktų grupės „kiti daiktai“, dėl jų sunaikinimo mokama draudimo išmoka, vadovaujantis Taisyklių 2 priede pateikta „Draudimo išmokos apribojimų (procentais nuo draudimo sumos) daiktams, apdraustiems draudimo sumą apskaičiuojant pagal būsto plotą, lentele“ (toliau – Draudimo išmokos apribojimo lentelė), negali būti didesnė nei 2 procentai namų turto draudimo sumos. Pareiškėjos teigimu, kyla abejonė, ar draudėja prieš sudarant draudimo sutartį buvo informuota apie draudimo išmokos apribojimus skirtingų daiktų grupėms.

Pareiškėja taip pat pabrėžė, kad draudiko paaiškinimai apie nuostolio dėl kilnojamojo turto sunaikinimo apskaičiavimą yra nenuoseklūs, nes 2017 m. balandžio 26 d. atsakyme į pareiškėjos 2017 m. balandžio 20 d. pretenziją draudikas nurodė, jog „boileriukas, aliuminė vonia, klozetas, klozeto bakas ir klozeto dangtis“ yra priskirtini prie daiktų grupės „kiti daiktai“, tačiau draudiko 2017 m. vasario 9 d. parengtoje lentelėje „Nuostolio ir draudimo išmokos apskaičiavimas“ boileriukas yra priskirtas prie „elektroninės, buitinės ir kitos technikos“ grupės, o kriauklė, aliuminė vonia ir klozetas yra priskirti prie daiktų grupės „baldai“.

Remdamasi nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja teigė, kad draudikui kilo pareiga išmokėti draudimo sutartyje nustatytai 11 700 Eur gyvenamojo namo draudimo sumai lygią draudimo išmoką dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykyje sunaikinto gyvenamojo namo ir 15 410 Eur namų turto gyvenamajame pastate draudimo sumai lygią draudimo išmoką dėl sunaikinto namų turto. Pareiškėja nurodė, kad į nuostolio sumą taip pat turi būti įskaičiuotos 351 Eur įvykio vietos sutvarkymo išlaidos. Atsižvelgdama į tai, pareiškėja teigė, kad draudimo išmoka, atlyginanti žalą dėl sunaikinto gyvenamojo namo ir namų turto (į šią draudimo išmoką įskaičiavus įvykio vietos sutvarkymo išlaidas), iš jos išskaičiavus draudimo sutartyje nurodytą 28,29 Eur besąlyginę išskaitą, sudaro 27 432,71 Eur. Kadangi draudikas pareiškėjai yra išmokėjęs 24 867,48 Eur draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl sunaikinto gyvenamojo namo ir namų turto, pareiškėjos teigimu, papildomai mokėtina 2 565,23 Eur draudimo išmoka. Remdamasi nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja Lietuvos banko prašė rekomenduoti draudikui išmokėti pareiškėjai 2 565,23 Eur papildomą draudimo išmoką.

Atsiliepiame į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė, kad nagrinėjamu atveju šalių ginčo dėl pamatų vertės nėra. Pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką iš esmės tik ginčijo draudiko nurodytas aplinkybes, kad pamatai dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio nebuvo sugadinti. Draudikas pabrėžė, kad 2017 m. sausio 21 d. draudiko eksperto atliktos apžiūros metu buvo nustatyta, kad sudegusio gyvenamojo namo pamatai yra betoniniai ir jie dėl 2017 m. sausio 14 d. gaisro nenukentėjo. Draudikas nurodė, kad jis, remdamasis draudimo sutarčiai taikomų Būsto draudimo taisyklių Nr. 067 (2016 m. gegužės 17 d. redakcija, galioja nuo 2016 m. birželio 1 d.) (toliau – Taisyklės) B III dalies 5 punktu, pagrįstai iš nuostolio dėl sunaikinto gyvenamojo namo sumos išskaičiavo draudiko nustatytą pamatų vertę. Draudiko teigimu, nurodyta pastato dalis yra išlikusi ir „gali būti sėkmingai panaudota atstatant turtą“. Draudikas pabrėžė, kad nei administruojant 2017 m. sausio 14 d. įvykį, nei išmokėjus draudimo išmoką nebuvo pateikta jokių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad pamatai yra sugadinti ir neatitinka Reglamente nustatytų reikalavimų: „pagrindinių techninių rodiklių dėl pamatų didelių deformacijų, sėdimų, standumo netekimo, konstrukcijos ar bet kurios jos dalies stabilumo netekimo dėl 2017 m. sausio 14 d. gaisro“. Draudikas taip pat teigė, kad „nėra jokių įrodymų apie minėtame Reglamente nurodomus pagrindinių techninių rodiklių, t. y., saugos ir tinkamumo ribinio būvio, pasiekimus, kurie sukeltų galimą konstrukcijų griūtį ar suirimą, ar dėl specifinių kriterijų tolesnis konstrukcijų naudojimas ar funkcionavimas būtų neįmanomi.“ Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad jo sprendimas iš gyvenamojo namo atkūrimo vertės išskaičiuoti pamatų vertę yra pagrįstas ir atitinka Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas)¹⁰⁵ straipsnio ir CK 6.251 straipsnio nuostatas.

Paaškinimuose, kaip buvo nustatyti nuostoliai dėl per 2017 m. sausio 14 d. įvykį sunaikinto namų turto, draudikas nurodė, kad „pagal Taisyklių (o ne CK) nuostatas boileris, kriauklė, klozetas ir bakas klozetui yra santechninė įranga, priskiriama pastatui (Taisyklių A dalies 3.1 papunktis). Taisyklės yra sudarytos, atsižvelgiant ne į komercinių sandorių praktiką,

kuriai yra skirtos CK 4 knygos nuostatos, o į statybą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas. Pagal STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas“ atitinkami sanitariniai mazgai numatomi ir įrengiami pastato statybos stadijoje ir yra laikomi esminiais pastato funkcionavimą užtikrinančiais elementais.“

Draudikas teigė nesutinkantis su pareiškėjos kreipimesi nurodytomis aplinkybėmis, kad draudikas pateikė prieštarigus paaiškinimus, kaip buvo apskaičiuoti dėl sunaikinto namų turto patirti nuostoliai, nes 2017 m. vasario 9 d. draudiko sudarytoje lentelėje „Nuostolio ir draudimo išmokos apskaičiavimas“ boileriukas, kriauklė, aliuminio vonia, klozetas buvo priskirti prie „elektroninės buitinės ir kitos technikos“ ir „baldų“ daiktų grupių, atsižvelgiant į tai, kad „pareiškėja juos deklaravo namų turto sugadinimo sąraše, kaip netektį“. Draudikas atkreipė dėmesį, kad, nors boileriukas, kriauklė, aliuminio vonia ir klozetas buvo įtraukti į lentelę „Namų turto nuostolio apskaičiavimas“, tačiau lentelės pastabose buvo aiškiai pažymėta, kad nurodyta santechninė įranga yra priskirta prie apdrausto pastato. Draudikas nurodė, kad 2017 m. rugsėjo 22 d. pakoreguotoje lentelėje „Namų turto nuostolio ir draudimo išmokos apskaičiavimas“, siekiant neklaidinti pareiškėjos, santechninė įranga nebuvo nurodyta. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad pareiškėjai išmokėta 24 867,48 Eur draudimo išmoka, atlyginanti žalą dėl gyvenamojo namo ir namų turto sunaikinimo, buvo apskaičiuota vadovaujantis draudimo sutarties sąlygomis.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, (toliau – Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu sunaikinto gyvenamojo namo ir namų turto.

1. Dėl nustatyto nuostolio dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu sunaikinto gyvenamojo namo dydžio pagrįstumo

Pareiškėja draudikui kėlė reikalavimą išmokėti draudimo liudijime (*duomenys neskelbtini*) 11 700 Eur gyvenamojo namo draudimo sumos dydžio draudimo išmoką dėl gyvenamojo namo sunaikinimo. Pareiškėjos teigimu, gyvenamasis namas 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu visiškai sudegė ir namo konstrukcijų neįmanoma eksploatuoti, nes jų eksploatavimas pažeistų Reglamento ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Vertinant pareiškėjos nurodytų aplinkybių ir pateikto reikalavimo pagrįstumą, pažymėtina, kad, vadovaujantis Draudimo įstatymo 91 straipsnio 4 dalies ir 105 straipsnio nuostatomis, turto draudimo sutartis, atsižvelgiant į draudimo išmokos pobūdį, yra priskiriama ne prie sumų, o prie nuostolių draudimo sutarčių, kai mokama draudimo išmoka turi būti lygi dėl draudžiamąjį įvykio draudėjo, apdraustojo ar naudos gavėjo patirtų nuostolių ir (ar) kitų išlaidų (draudimo intereso) dydžiui. Būsto draudimo sutartyje nurodyta 11 700 Eur gyvenamojo namo draudimo suma, vadovaujantis Taisyklių A VI dalies 2 punktu, yra draudiko įsipareigojimų riba, tačiau išmoka apskaičiuojama ir mokama, atsižvelgiant į draudėjo arba asmens, kurio turtinį interesą draudėjas apdraudė (apdraustojo), patirtus nuostolius. Remiantis nurodytų teisės aktų nuostatomis, draudimo išmoka, atlyginanti žalą dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu sunaikinto gyvenamojo namo, turi būti skaičiuojama ne pagal draudimo sutartyje nustatytą draudimo sumą, o pagal patirtų nuostolių dydį.

Atsižvelgiant į turto draudimo sutarčių kompensacinę paskirtį, pažymėtina tai, kad turto draudimo teisiniuose santykiuose yra įgyvendinamas CK 6.251 straipsnyje įtvirtintas visiško

nuostolių atlyginimo principas, kuris iš esmės reiškia, kad žalos atlyginimu turi būti siekiama gražinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį. Teisingas žalos atlyginimas reiškia ir tai, kad sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustatius mažesnę už tikruosius nuostolius žalos dydį, lieka iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės. Kai nustatytas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015).

Draudiko ekspertas 2017 m. sausio 21 d. sudarytame Turto sunaikinimo, sugadinimo akte pažymėjo, kad „betoniniai pamatai nenukentėjo“. Turto sunaikinimo, sugadinimo akte nurodyti duomenys buvo patvirtinti pareiškėjos atstovo parašu. Pareiškėja kreipimėsi iš esmės ginčijo dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio sugadintų gyvenamojo namo konstrukcijų atitiktį Reglamento reikalavimams, tačiau Lietuvos bankui nepateikė jokių įrodymų, galinčių paneigti 2017 m. sausio 21 d. Turto sunaikinimo, sugadinimo akte nurodytą informaciją, kad apdrausto gyvenamojo namo pamatai dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio nebuvo sugadinti. Šalių ginčo, kad gyvenamasis namas po 2017 m. sausio 14 d. įvykio buvo sunaikintas ir jo konstrukcijos jau neatitinka Reglamento reikalavimų, nėra, nes draudikas apskaičiavo 11 115 Eur nuostolį dėl gyvenamojo namo sunaikinimo (į šią nuostolio sumą buvo įskaičiuotos 2017 m. sausio 14 d. įvykio vietos tvarkymo išlaidos). Nesant įrodymų, patvirtinančių, kad ne tik gyvenamojo namo konstrukcijos, bet ir jo pamatai buvo sunaikinti 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu, ir paneigiančių draudiko eksperto išvadą, kad apdrausto gyvenamojo namo pamatai nebuvo sugadinti, darytina išvada, kad 2017 m. sausio 21 d. sudarytame Turto sunaikinimo, sugadinimo akte pateiktos išvados dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu padarytos žalos dydžio yra pagrįstos.

Vertinant draudiko sprendimą iš nuostolio dėl sunaikinto gyvenamojo namo išskaičiuoti pamatų vertę, pažymėtina tai, kad Taisyklių B III dalies, įtvirtinančios nuostolio dėl draudžiamojo įvykio apskaičiavimo sąlygas, 5 punkte nustatyta, kad dėl draudžiamojo įvykio apskaičiuojamas nuostolis turi būti sumažinamas atėmus po draudžiamojo įvykio išlikusių tinkamų naudoti apdrausto turto liekanų vertę. Kadangi draudikas nustatė, kad po 2017 m. sausio 14 d. gaisro išlikę apdrausto gyvenamojo pamatai yra tinkami naudoti, ir tai nebuvo nuginčyta, draudiko sprendimas iš nuostolio dėl gyvenamojo namo sunaikinimo sumos išskaičiuoti išlikusių pamatų vertę atitinka draudimo sutarties šalių nustatytas draudimo sutarties sąlygas ir turto draudimo sutarties, kaip nuostolio draudimo sutarties, kompensacinę paskirtį. Darytina išvada, kad pareiškėjos reikalavimas prie 11 115 Eur nuostolio dėl sunaikinto gyvenamojo namo sumos priskaičiuoti 936 Eur pamatų vertę yra nepagrįstas ir atmestinas.

2. Dėl nustatyto nuostolio dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu sunaikinto namų turto dydžio pagrįstumo

2.1 Dėl pagal pastatų draudimo sutarties sąlygas apskaičiuoto nuostolio dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu sunaikinto boilerio, vonios ir klozeto pagrįstumo

Vertinant pareiškėjos kreipimėsi nurodytas aplinkybes, kuriomis ji remiasi, siekdama nuginčyti draudiko nustatytą nuostolį dėl sunaikinto namų turto, pažymėtina tai, kad pareiškėja teigė, jog draudikas, apskaičiuodamas žalą dėl sunaikinto namų turto, iš nuostolio sumos nepagrįstai išskaičiavo „boileriuko, aliuminės vonios, klozeto, klozeto bako ir klozeto dangčio“ atkūrimo išlaidas, nurodydamas, kad ši santechninė įranga yra apdrausta pagal gyvenamojo namo draudimo sąlygas. Pareiškėjos teigimu, minėta santechninė įranga yra priskirtina prie draudimo sutartimi apdrausto namų turto ir nuostolio dėl šios įrangos sunaikinimo dydis turi būti apskaičiuojamas ne pagal draudimo sutartyje įtvirtintas pastato draudimo, o pagal namų turto draudimo sąlygas.

Taisyklių A 3.1 papunktyje nustatyta, kad prie apdraustų pastatų priskiriami pastato viduje esantys įrenginiai, kurie pagal paskirtį ir prigimtį yra nekilnojamieji: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, sprinklerinės sistemos stacionarūs įrenginiai ir kt. Draudiko teigimu, boileris, kriauklė, vonia, klozetas, įskaitant ir klozeto baką, yra santechninė įranga, stacionariai

prijungiama prie vandentiekio ir kanalizacijos inžinerinių tinklų, taigi šie įrenginiai yra nekilnojami ir Taisyklių A 3.1 papunkčio pagrindu apdrausti kartu su pastatu.

Paaikškinimuose dėl Taisyklių A 3.1 papunktyje įtvirtintos draudimo sutarties sąlygos turinio ir prasmės draudikas nurodė ir tai, kad šioje Taisyklių sąlygoje įtvirtinta kartu su pastatu draudžiamų vandentiekio ir kanalizacijos stacionarių įrenginių samprata buvo nustatyta vadovaujantis STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas“: boileris, vonia ir klozetas yra priskiriami prie santechninės įrangos, kuri įrengiama statant pastatą ir yra laikoma esminiais pastato funkcionavimą užtikrinančiais elementais. Remiantis draudiko pateiktais paaikškinimais ir vadovaujantis CK 4.2 straipsnio 4 dalimi, kurioje nustatyta, kad „kilnojamas daiktas, įeinantis į nekilnojamąjį daiktą ir praradęs savo individualius požymius, yra pripažįstamas nekilnojamojo daikto dalimi“, darytina išvada, kad boileris, vonia ir klozetas yra santechninė įranga (vandentiekio ir kanalizacijos sistemos stacionarūs įrenginiai), taigi jie yra pastato dalis. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Taisyklių 3.1 papunkčiu, pažymėtina tai, kad sudarydamas draudimo sutartį draudikas įsipareigojo draudėjui (naudos gavėjui) išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią kartu su pastatu apdraustai santechninei įrangai (vandentiekio ir kanalizacijos sistemos stacionariams įrenginiams) dėl draudžiamojo įvykio padarytą žalą.

Siekdama nuginčyti draudiko sprendimą santechninei įrangai padarytą žalą apskaičiuoti pagal pastatų draudimo sutarties sąlygas, pareiškėja teigė, kad draudiko nenuoseklūs paaikškinimai dėl „boileriuko, aliuminės vonios, klozeto, klozeto bako ir klozeto dangčio“ priskyrimo prie pagal namų turto draudimo sutarties sąlygas apdraustų daiktų grupių „elektroninė buitinė ir kita technika“, „baldai“ ir „kiti daiktai“ suteikia pagrindą konstatuoti, kad nuostolio dėl sunaikintos nurodytos santechnikos įrangos dydis turi būti nustatomas pagal namų turto draudimo sąlygas.

Vertinant šias pareiškėjos nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad, kaip pagrįstai nurodo draudikas, 2017 m. vasario 9 d. draudiko sudarytos lentelės „Namų turto nuostolio ir draudimo išmokos apskaičiavimas“ pastabose įrašyta, kad minėta santechninė įranga yra laikytina pastato dalimi. Svarbu pažymėti, kad lentelės „Nuostolio ir draudimo išmokos apskaičiavimas“ skiltyse „nuostolio suma“ ir „nuostolio suma, įvertinus apribojimus“ prie pastato dalimi pripažintinos santechninės įrangos nėra nurodytas nuostolio dėl šios įrangos sunaikinimo dydis. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas, apskaičiuodamas nuostolio dėl namų turto sunaikinimo dydį, nevertino žalos dėl santechninės įrangos sunaikinimo ir šios įrangos atkūrimo išlaidų neįskaičiavo į nuostolio dėl namų turto sunaikinimo sumą. Remiantis Lietuvos banko nustatytais aplinkybėmis, nėra pagrindo pareiškėjos nurodytų aplinkybių dėl draudiko nenuosekliai taikomų pastatų ir namų turto draudimo sąlygų laikyti pagrįstomis ir konstatuoti, kad nuostolis dėl santechninės įrangos sunaikinimo turi būti apskaičiuojamas ne pagal pastatų, o pagal namų turto draudimo sąlygas.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad nuostolio dėl vandentiekio ir kanalizacijos įrenginių sunaikinimo dydis (468 Eur) buvo nurodytas draudiko sudarytoje lentelėje „Nekilnojamojo turto liekanų vertės skaičiavimas“ ir ši suma buvo įskaičiuota į draudiko išmokėtą draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl gaisro metu sunaikinto gyvenamojo namo. Kadangi pareiškėja draudiko nustatyto nuostolio dėl vandentiekio ir kanalizacijos įrenginių sunaikinimo dydžio neginčijo ir šalių ginčas dėl pagal gyvenamojo namo draudimo sutarties sąlygas išmokėtos draudimo išmokos dydžio kyla tik dėl į šią išmoką neįskaičiuotos pamatų vertės, darytina išvada, kad žalą dėl sunaikintų boilerio, vonios ir klozeto atlygino pareiškėjai išmokėta 11 115 Eur draudimo išmoka.

2.2 Dėl draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl sunaikintų prie daiktų grupės „kiti daiktai“ priskirtinų daiktų, apribojimų taikymo pagrįstumo

Nesutikdama su draudiko nustatytu nuostolio dėl sunaikinto namų turto dydžiu, pareiškėja teigia, kad draudikas į nuostolio sumą nepagrįstai neįskaičiavo visų sunaikintų daiktų (pvz., akordeono, krosnies) atkūrimo išlaidų, nes draudimo išmoka viršytų lentelėje „Draudimo išmokos apribojimai“ nustatytus limitus. Pareiškėjos teigimu, kyla abejonių, ar prieš sudarant draudimo

sutartį draudėja buvo tinkamai supažindinta su lentelėje „Draudimo išmokos apribojimais“ nurodyta informacija.

Pažymėtina tai, kad lentelė „Draudimo išmokos apribojimais“ pateikta draudimo taisyklėse, t. y. standartinėse draudimo sutarties sąlygose. Remiantis CK 6.185 straipsnio 2 dalies ir 6.992 straipsnio 1 dalies nuostatomis, pažymėtina, kad standartinės sutarties sąlygos yra kitai šaliai privalomos, jeigu buvo sudaryta tinkama galimybė su tomis sąlygomis susipažinti. Lietuvos bankui pateiktame draudimo liudijimas (*duomenys neskelbtini*) nurodyta, kad draudimo sutarčiai yra taikomos Taisyklės (nurodytas draudimo taisyklių numeris ir jų redakcija). Draudimo liudijime (*duomenys neskelbtini*) nustatyta, kad draudėja, pasirašydama draudimo sutartį ir (arba) sumokėdama draudimo įmoką (arba jos dalį), patvirtino, kad buvo supažindinta su draudimo taisyklėmis ir jai buvo įteikta draudimo taisyklių kopija. Kadangi draudimo sutarties sudarymo aplinkybės nėra ginčijamos ir pareiškėja draudimo sutartyje (draudimo liudijime (*duomenys neskelbtini*) ir Taisyklėse) įtvirtintų sąlygų pagrindu siekia, kad būtų patenkintas jos reikalavimas padidinti draudimo išmoką, nėra pagrindo teigti, kad draudimo sutarties sąlygos, įskaitant ir Taisyklėse pateiktos lentelės „Draudimo išmokos apribojimais“ nuostatas, ginčo šalims nėra privalomos ir neturėtų būti taikomos. Darytina išvada, kad draudiko sprendimas nemokėti pareiškėjai draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl sunaikintų prie daiktų grupės „kiti daiktai“ (pvz., akordeono) priskirtinų daiktų, nes nuostolio suma viršijo lentelėje „Draudimo išmokos apribojimais“ nurodytus limitus, yra pagrįstas.

2.3 Dėl 2017 m. sausio 14 d. gaisro sunaikintos buitinės technikos atkūrimo vertės sumažinimo pagrįstumo

Pažymėtina, kad pareiškėja, nesutikdama su draudiko nustatytu nuostolio dėl namų turto sunaikinimo dydžiu, kreipimesi į Lietuvos banką ir draudikui pateiktoje pretenzijoje taip pat nurodė, kad draudikas nepagrįstai sumažino dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio sunaikinto šaldytuvo, viryklės ir skalbimo mašinos vertę. Pareiškėja pabrėžė, kad šaldytuvo vertė nuo 500 Eur buvo nepagrįstai sumažinta iki 285,05 Eur, viryklės vertė buvo sumažinta nuo 450 Eur iki 236,90 Eur, skalbimo mašinos vertė buvo sumažinta nuo 500 Eur iki 391,84 Eur. Atsižvelgdama į tai, pareiškėja nurodė, kad draudikas neišmokėjo 536,21 Eur draudimo išmokos už nurodytus 2017 m. sausio 14 d. gaisro metu sunaikintus daiktus. Pareiškėja pabrėžė, kad buvo atliktas apdrausto gyvenamojo namo remontas ir minėta „technika buvo nupirka naujai“.

Vertinant pareiškėjos teiginius, pažymėtina tai, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad namų turtas buvo apdraustas atkūrimo verte. Taisyklių B III dalies 2.1 papunktyje nustatyta, kad, namų turtą apdraudus atkūrimo verte, nuostolis dėl šio turto sunaikinimo yra apskaičiuojamas pagal naujų analogiškų daiktų atkūrimo (įsigijimo) vertę prieš pat draudžiamąjį įvykį.

2017 m. vasario 9 d. draudiko sudarytos lentelės „Namų turto nuostolio ir draudimo išmokos apskaičiavimas“ skiltyje „Atkūrimo vertė įvykio dieną“ nurodyta, kad šaldytuvo vertė yra 500 Eur, viryklės vertė yra 450 Eur, o skalbimo mašinos vertė yra 500 Eur. Lentelės „Nuostolio ir draudimo išmokos apskaičiavimas“ skiltyje „Nuostolio suma“ nurodyta, kad nuostolis dėl sunaikinto šaldytuvo yra 285,05 Eur, nuostolis dėl viryklės sunaikinimo – 236,90 Eur, o nuostolis dėl skalbimo mašinos sunaikinimo – 391,84 Eur. Pažymėtina, kad draudikas 2017 m. balandžio 26 d. atsakyme į pareiškėjos 2017 m. balandžio 20 d. pretenziją nurodė, kad lentelėje „Nuostolio ir draudimo išmokos apskaičiavimas“ nurodyta minėtos buitinės technikos „kaina buvo sumažinta, radus analogiškus daiktus rinkoje“.

Paaikškinimuose Lietuvos bankui draudikas teigė, kad 500 Eur šaldytuvo, 450 Eur viryklės ir 500 Eur skalbimo mašinos atkuriamosios vertės lentelėje buvo nurodytos vadovaujantis pareiškėjos draudikui pateiktais duomenimis (minėtas vertes draudiko ekspertui nurodė pati pareiškėja). Lietuvos bankui pateikti dokumentai ir paaiškinimai patvirtina, kad, nors pareiškėja teigė, kad minėta buitinė technika buvo įsigyta prieš kelis mėnesius iki draudžiamąjo įvykio, tačiau neturėjo galimybės pateikti tai pagrindžiančių įrodymų, nes sunaikintos buitinės technikos

įsigijimą ir kainą patvirtinantys įrodymai sudegė 2017 m. sausio 14 d. gaisro metu.

Atsižvelgiant į šias pareiškėjos nurodyta aplinkybes, pažymėtina, kad draudimo išmoka pagal turto draudimo sąlygas mokama vadovaujantis draudėjo (naudos gavėjo) pateiktais nuostolio dydį ir faktines atkūrimo (remonto) išlaidas patvirtinančiais ir su draudiku suderintais dokumentais (sąskaitomis už darbus, kuriuos būtina atlikti atstatant (atkuriant) draudžiamąjį įvykio metu sunaikintą ar sugadintą turtą, įsigijimo ir kitais dokumentais) ir (arba) draudiko atliktu vertinimu.

Atsižvelgdamas į tai, kad pareiškėja neturėjo galimybės nurodytos buitinės technikos vertės pagrįsti Taisyklių B 3.2 papunktyje nurodytais dokumentais, ir vadovaudamasis šiame Taisyklių papunktyje įvirtintomis draudimo sutarties sąlygomis, draudikas atliko nuostolio dėl sunaikintų šaldytuvo, viryklės ir vertinimą ir nustatė, kad šaldytuvo vertė 2017 m. sausio 14 d. įvykio dieną buvo 285,05 Eur, viryklės vertė sudarė 236,90 Eur, o skalbimo mašinos vertė – 391,84 Eur. Siekdamas pagrįsti šias aplinkybes, draudikas Lietuvos bankui pateikė įrodymus (duomenis iš interneto parduotuvių), patvirtinančius, kad už draudiko nurodytas kainas galima įsigyti lentelėje „Nuostolio ir draudimo išmokos apskaičiavimas“ nurodytą buitinę techniką.

Lietuvos bankui nebuvo nurodyta aplinkybių ir nepateikta įrodymų, suteikiančių pagrindą suabejoti draudiko Taisyklių B 3.2 papunkčio pagrindu atliktu nuostolio dėl sunaikintos buitinės technikos vertinimu (pvz., nebuvo pateikta faktinių duomenų, suteikiančių pagrindą konstatuoti, kad draudikas, atlikdamas nuostolio vertinimą ir buitinės technikos įsigijimo kainų tyrimą, vadovavosi ne tų pačių parametrų (kitų metų, kito modelio ir t.t.) buitinės technikos įsigijimo kainų duomenimis ir kt.). Remiantis Lietuvos bankui pateiktais dokumentais ir įvertinus tai, kad nebuvo pateikta jokių kitų įrodymų, galinčių pagrįsti pareiškėjos draudikui nurodytą buitinės technikos vertę ir nuginčyti draudiko nurodytas aplinkybes, kad šaldytuvo vertė (įsigijimo kaina) 2017 m. sausio 14 d. įvykio dieną sudarė 285,05 Eur, viryklės vertė – 236,90 Eur, o skalbimo mašinos vertė – 391,84 Eur, darytina išvada, kad pareiškėjos reikalavimas išmokėti papildomą 536,21 Eur draudimo išmoką yra nepagrįstas.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes dėl draudiko apskaičiuoto nuostolio dėl namų turto sunaikinimo dydžio pagrįstumo, pažymėtina, kad minėtas nuostolis buvo nustatytas, vadovaujantis draudimo sutarties sąlygomis. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Draudimo įstatymo 91 straipsnio 4 dalies ir 105 straipsnio bei CK 6.251 straipsnio nuostatomis dėl turto draudimo sutarties, kaip nuostolio draudimo sutarties, kompensacinės paskirties, darytina išvada, kad pareiškėjos reikalavimas išmokėti 15 410 Eur namų turto draudimo sumą atitinkančią draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl 2017 m. sausio 14 d. įvykio metu sunaikinto namų turto, yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos A. B. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.